

SFB Newsflash

Nr 1 - Mei 2008

Na ontelbare besprekingen, veel overpeinzingen en de daarbij horende slapeloze nachten is de beslissing gevallen. We hebben de nodige formaliteiten ingevuld, zijn officieel verschenen in het Staatsblad en dus nu een erkende vzw. Met name Studiegroep Fort Bornem, kortweg SFB.

Om u als lid en/of sponsor toch de kans te geven een beetje inzicht te krijgen in het reilen en zeilen van

Bewuste griffioen afbeelding van de Sztuka fabryka.

onze vzw hebben

Wij het idee

opgevat om een nieuwsbrief uit te brengen waarin telkens onze laatste werkzaamheden, bevindingen, ontdekkingen kortom alle nieuwtjes zullen verzameld zijn. De Nieuwsbrief zal regelmatig verschijnen doch is evenwel afhankelijk van de beschikbare tijd en informatie. Hierbij dus de eerste uitgave van onze SFB Newsflash. Veel leesgenot toegewenst.

3d bewerking van de plattegrond van het fort van Bornem.

Eind december 2007, opgestaan bij dag en dauw. Voorzien van de nodige materiele en logistiek steun trekken we vol goede moed richting Bornem. We hadden reeds bij de eerste rondgang gemerkt dat er wel wat "rommel" aanwezig was Maar pas nu begon de ernst van de zaak door te dringen. Het leek wel of gans de tijd heel Bornem in het Fort was komen storten. De meeste kamers, schachten en gangen lagen vol puin, zand en dergelijke. Op veel plaatsen zijn de muren bewerkt door graffiti-

Bergen en bergen afval.

kunstenaars met allerlei

artistieke werken waarvan een afbeelding van een Griffioen er blijkbaar met kop en schouders bovenuit steekt In aantal wel te verstaan. Na een beetje speurwerk hebben we kunnen achterhalen dat dit het werk is van een wereldwijde groepering onder de naam Sztuka Fabryka, die zich onder andere bezig houdt met dit soort graffiti-art en waarvan het contactadres zich in Tielrode bevindt. Een paar telefoontjes later weten we intussen dat deze "art" deel uitmaakte van een kortfilm die is gemaakt begin jaren 80. Veel meer kon de kunstenaar zich blijkbaar niet meer herinneren en ook van de bewuste kortfilm is elk spoor bijster

Inplanting vleermuizenreservaat van vzw Natuurpunt.

Terug naar ons Fort

Tijdens onze inventarisronde hadden we reeds vastgesteld dat vele ruimtes en gangen afgesloten werden door de mensen van Natuurpunt. Dit in functie van een broed-, slaap-, en overwinteringsplaats voor een vleermuizenkolonie. Uit de nog wel bereikbare locaties gaat onze voorkeur naar de noordelijke gang met bijhorende caponnières. We startten met het vrijleggen van het dichtst bij de walgracht gelegen exemplaar. Het mag gezegd worden

dat het ter beschikking gestelde graafkraantje en aanhangwagen van Fred meer dan welgekomen waren. Langzaam maar zeker gaat het de diepte in en de buit die wordt bovengedaald is verbluffend Vuilzakken met allerlei ondefinieerbare inhoud, afgedankte potten en pannen, aftandse schoenen om een hele winkel mee te vullen, stoelen, al dan niet lege verfpotten... en ga zo maar door Dit alles natuurlijk overgoten met een sausje van modder Het geurenallet dat tijdens het woelen in deze berg vrijkomt is moeilijk te beschrijven. Eindelijk bereiken we de langverwachte bodem en is de toegang tot de gang zichtbaar. Het enige obstakel dat ons momenteel nog rest is een kleine halve meter water Pompen dus maar Als ook deze klus geklaard is ligt de weg naar de tunnel voor ons open Eerste missie volbracht. We zijn een berg afval, zand en ervaring rijker. De eerste berg heeft Fred weggebracht naar het Indaver, de tweede kan hergebruikt worden en de laatste nemen we graag ten onze laste

Ondertussen hebben we veelbelovend het nieuwe jaar aangesneden en daar hoort opnieuw een missie in Bornem bij. Op zoek naar de tweede caponnière die zich ergens halverwege de tunnel bevindt. Er komt een pak meet en rekenwerk aan te pas. De caponnière is van beneden uit wel te zien maar van hieruit doorbreken naar boven is een te riskante optie. De opening zit volgestouwd met een soortgelijke inhoud als bij onze vorige missie. Aan de buitenkant is al evenmin een aanknooppunt te vinden.

De aanlegwerken van wegen en bermen hebben door de jaren heen elke visuele aanwijzing weggeveegd. Alle beschikbare plannen, schetsen en luchtfoto's worden aangesleept om het enigma te doorbreken.

Opnieuw water ff Apeldoorn bellen.

Uiteindelijk beslissen we om onze kans langs buiten te wagen. Lijnen worden uitgezet, afmetingen bepaald en de kraan in stelling gebracht. Dan gaat de grijparm keer op keer de grond in Zand .. Zand ...

De bodem is bereikt ...

Nog meer zand Net op het moment dat we vrezen de bal lelijk te hebben mis geslagen weerklinkt het verlossende schrappende geluid van de onze staal op beton. Voorzichtig wordt de plaats verder vrijgemaakt en langzaam maar zeker ontwaardt zich de vorm van de caponnière. Vanaf nu is het werken op bekend terrein zeg maar, emmers vullen, sorteren, storten, en opnieuw emmers vullen ... Laag na laag na laag ...

Ook deze missie is tot nu toe een succes. Beide koepels zijn zo goed als volledig vrijgemaakt en kunnen daarna gereinigd worden.

Ook nu is het water alweer de grootste hinderpaal. Bij een controle blijken de eerste caponnière en aanpalende kamer opnieuw voor ruim vijftig centimeter blank te staan. De werkzaamheden worden tijdelijk afgebroken en de denktank gaat aan het werk om een oplossing voor dit euvel te bedenken. De noordelijke gang vrijmaken van secundaire rommel is dan wel goed verlopen, blijkbaar worden we nu ingehaald door het primaire probleem dat ook de bouwers en soldaten jarenlang hebben mogen ervaren Namelijk wateroverlast !

Tunnelingang in zicht.

Op naar de tweede tunnelingang ...

Volgende keer in SFB-Newsflash; bezoek uit de USA & doorbraak in tunnelingang II